

Vårändringsbudget för 2015

Till finansutskottet

Finansutskottet beslutade den 21 april 2015 att ge övriga utskott tillfälle att inom sina respektive beredningsområden yttra sig över Vårändringsbudget för 2015 (prop. 2014/15:99) och de motioner som kan komma att väckas med anledning av den.

Finansutskottet beslutade vidare den 7 maj 2015 att ge bl.a. kulturutskottet möjlighet att yttra sig över förslaget till utskottsinitiativ som Socialdemokraternas, Miljöpartiets och Vänsterpartiets ledamöter i finansutskottet lämnat om anslaget 13:6 Insatser för den ideella sektorn inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Kulturutskottet begränsar sitt yttrande till förslagen som berör utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid i propositionen, motionerna 2014/15:3089 (M, C, FP, KD) yrkandena 1 och 16 och 2014/15:3085 (SD) yrkande 4 i motsvarande delar och förslaget till utskottsinitiativ från finansutskottet.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i nu berörda delar med tillägget att anslaget 13:16 Insatser för den ideella sektorn bör ökas med 200 miljoner kronor i enlighet med förslaget till utskottsinitiativ och att anslagsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid bör ökas i motsvarande mån. De aktuella motionsyrkandena bör därmed avstyrkas.

I ärendet finns två avvikande meningar.

Utskottets överväganden

Förändring av radio- och tv-avgiften

Propositionen

Regeringen föreslår att radio- och tv-avgiften ska höjas med 140 kronor per år fr.o.m. den 1 juli 2015 för att uppnå balans på rundradiokontot. Regeringens förslag om höjd radio- och tv-avgift förutsätter en ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst. Den föreslagna höjningen är av sådant slag att regeringen inte har ansett det nödvändigt att, utöver kontakter med Sveriges Television AB (SVT) och Radiotjänst i Kiruna AB, skaffa ytterligare upplysningar i ärendet. Lagförslaget berör i och för sig ett sådant ämne som avses i 8 kap. 18 § regeringsformen. Eftersom det endast är fråga om en ändring av beloppets storlek har regeringen gjort bedömningen att lagändringen är av en sådan beskaffenhet att Lagrådets yttrande i ärendet inte behöver inhämtas.

Riksdagen beslutade hösten 2013 bl.a. om de ekonomiska förutsättningarna för radio och tv i allmänhetens tjänst under den kommande tillståndspanoriden 2014–2019. Målsättningen är att det ska råda balans mellan intäkter och utgifter för rundradiokontot och att medelstillelningen till Sveriges Radio AB (SR), SVT och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) ska höjas med 2 procent per år under tillståndspanoriden förutsatt att antalet avgiftsbetalare inte minskar i någon större omfattning (prop. 2012/13:164, bet. 2013/14:KrU3, rskr. 2013/14:60).

Genom riksdagens beslut i samband med budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17, bet. 2014/15:KrU6, rskr. 2014/15:96) höjdes medelstillelningen till SR, SVT och UR med 2 procent. Regeringen angav i propositionen att man avsåg att återkomma om avgiftsnivån de kommande åren. Radiotjänst i Kiruna AB lämnade i januari 2015 i en skrivelse till regeringen en redogörelse för situationen på rundradiokontot (Ku2015/176/MFI) och konstaterade att rundradiokontots samlade resultat förväntas uppvisa ett underskott fr.o.m. juni 2015 trots att antalet avgiftsbetalare ökat.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att finansieringen av radio och tv i allmänhetens tjänst genom radio- och tv-avgiften garanterar Sveriges Radio AB:s, Sveriges Television AB:s och Utbildningsradion AB:s oberoende och självständighet.

Utskottet, som noterar att radio- och tv-avgiften inte höjts sedan 2009, delar regeringens bedömning att radio- och tv-avgiften nu bör höjas med 140 kronor per år fr.o.m. den 1 juli 2015 för att uppnå balans på rundradiokontot. Utskottet anser därmed att finansutskottet bör föreslå att riksdagen antar förslaget till lag

om ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst (förslagspunkt 4 i propositionen).

Utskottet delar även regeringens bedömning att denna ändring är av en sådan beskaffenhet att Lagrådets yttrande inte behöver inhämtas.

Anslagsändringar inom utgiftsområde 17

Propositionen och förslaget från finansutskottet om utskottsinitiativ

Statens kulturråd (1:1)

Regeringen föreslår att anslaget 1:1 Statens kulturråd ökas med 1 250 000 kronor. Regeringen anför att den avser att ge Statens kulturråd i uppdrag att förbereda en satsning på kulturverksamhet i miljonprogramsområden. Inom ramen för uppdraget ska Statens kulturråd i en bred dialogprocess ta fram former för fördelning av medel inom ramen för satsningen samt för hur satsningen ska följas upp och utvärderas.

Skapande skola (1:3)

Regeringen föreslår att anslaget 1:3 Skapande skola ökas med 10 000 000 kronor och att anslaget även ska få användas för verksamhet riktad till förskolan. Det är enligt regeringen viktigt att barn så tidigt som möjligt får uppleva olika kulturuttryck och ges en möjlighet att växa med kulturskapande.

Bidrag till regional kulturverksamhet (1:6)

Regeringen föreslår att anslaget 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet ökas med 20 000 000 kronor.

Regeringen gör bedömningen att det är viktigt att ta till vara vunna erfarenheter av hur kultursamverkansmodellen fungerat hittills och utveckla innehåll och arbetssätt i dialog med regionala och lokala företrädare, kulturskapare och civilsamhälle. För detta ändamål bör anslaget ökas med 15 000 000 kronor årligen fr.o.m. 2015.

Vidare bör Kungl. biblioteket ges i uppdrag att ta fram en nationell biblioteksstrategi för att främja samverkan och kvalitetsutveckling inom hela biblioteksväsendet samt fortsätta arbetet med att tillgängliggöra e-böcker via den nationella katalogen Libris. För detta ändamål bör anslaget ökas med 5 000 000 kronor 2015.

Statens konstråd (4:1)

Regeringen föreslår att anslaget 4:1 Statens konstråd ökas med 750 000 kronor. Regeringen avser att ge Statens konstråd i uppdrag att förbereda en satsning på kulturverksamhet i miljonprogramsområden. Inom ramen för uppdraget ska Statens konstråd på initiativ av och tillsammans med lokala organisa-

tioner i det civila samhället arbeta fram praktiska exempel på hur miljonprogrammets olika miljöer kan berikas konstnärligt.

Forum för levande historia (8:5)

Regeringen föreslår att anslaget 8:5 Forum för levande historia ökas med 5 000 000 kronor.

Forum för levande historia har fått i uppdrag att under perioden 2015–2017 genomföra en stor utbildningsinsats om olika former av rasism och intolerans i historien och i dag.

Stöd till trossamfund (9:2)

Regeringen föreslår att anslaget 9:2 Stöd till trossamfund ökas med 7 000 000 kronor. Regeringen konstaterar att i spåren av attentaten i Paris och Köpenhamn har skadegörelsen mot religiösa byggnader och hoten riktade mot olika trossamfund och deras företrädare ökat. Regeringen understryker att religionsfriheten är central i en demokrati och att det är av stor vikt att alla medborgare ges en möjlighet att få utöva sin religion.

Stöd till idrotten (13:1)

Regeringen föreslår att anslaget 13:1 Stöd till idrotten ökas med 32 000 000 kronor för att idrottsrörelsen ska kunna erbjuda aktiviteter och grundläggande introduktion till föreningslivet för nyanlända som fått uppehållstillstånd i Sverige.

Finansiering föreslås ske genom att anslaget 1:4 Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet minskas med motsvarande belopp 2015.

Insatser för den ideella sektorn (13:6)

Socialdemokraternas, Miljöpartiets och Vänsterpartiets ledamöter i finansutskottet föreslår i samband med beredningen av vårändringsbudgeten ett utskottsinitiativ om anslaget 13:6 Insatser för den ideella sektorn. Finansutskottet har gett kulturutskottet möjlighet att yttra sig över förslaget som innebär att ramanslaget 13:6 som för 2015 är uppfört till 24 758 000 kronor skulle ökas med 200 000 000 kronor och att anslaget även ska få användas för bidrag för att stödja social hjälpverksamhet i den ideella sektorn. Förslaget ökar utgifterna på statsbudgeten med 200 000 000 kronor.

Till följd av Skatteverkets ställningstagande från september 2014 (dnr 131 92444-14/111) är följande ideella organisationers secondhandverksamhet inte längre momsbefriad: Erikshjälpen second hand, Myrorna, Läkarmissionen second hand, Mötesplats Kupan, Stadsmissionen (i Göteborg, Kalmar, Linköping, Skåne, Stockholm, Uppsala och Västerås), Emmaus Björkå och Praktisk Solidaritet.

En skattskyldighet för de ideella organisationerna innebär att den sociala hjälpverksamhet som finansieras med överskottet från försäljningen riskerar att inskränkas. För att minska de negativa konsekvenserna för den sociala hjälpverksamheten som finansieras av överskottet från secondhandförsäljning föreslår initiativtagarna att staten under 2015 ger stöd till nämnda sociala hjälpverksamhet. Ett sådant stöd bör ges i avvaktan på en långsiktig lösning.

Bidrag till folkbildningen (14:1)

Regeringen föreslår att anslaget 14:1 Bidrag till folkbildningen ska ökas med 45 000 000 kronor för att finansiera en ökad volym av utbildningsplatser i folkhögskolans allmänna kurser, motsvarande 750 utbildningsplatser innevarande år.

Regeringen beslutade i februari 2015 att ge Statskontoret i uppdrag att se över teckenspråkstolkutbildningens dimensionering, översiktliga innehåll och behovet av en teckenspråkstolkutbildning (dnr U2015/1184). Teckenspråkstolkutbildningarna är tre- och fyraåriga, vilket medför att Myndigheten för yrkeshögskolan under 2015 behöver fatta fleråriga beslut om bidrag med ekonomiska åtaganden för kommande år.

Regeringen föreslår därför att den bemyndigas att under 2015 för anslaget besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på högst 3 800 000 kronor 2016, 4 600 000 kronor 2017 och 4 600 000 kronor 2018.

Bidrag till kontakttolkutbildning (14:2)

Regeringen föreslår att den bemyndigas att under 2015 för anslaget 14:2 Bidrag till kontakttolkutbildning besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 30 000 000 kronor 2016–2018.

Särskilda insatser inom folkbildningen (14:3, nytt anslag)

Regeringen föreslår att ett nytt ramanslag 14:3 Särskilda insatser inom folkbildningen förs upp i statens budget med 30 000 000 kronor.

Anslaget ska användas för utgifter för insatser för att stärka kunskaper i svenska och om samhället och främja deltagande i samhällslivet för asylsökande och personer som fått uppehållstillstånd men som fortfarande bor kvar på anläggningsboenden. Detta föreslås finansieras genom att anslaget 1:4 Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare inom utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet minskas med motsvarande belopp.

Lån till Stiftelsen Nordiska museet

Regeringen föreslår att den bemyndigas att under 2015 besluta om en låneram i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 20 000 000 kronor till Stiftelsen Nordiska museet för vissa byggnadsarbeten och klimatanpassning av arkiv.

Motionerna

I den gemensamma partimotionen 2014/15:3089 yrkande 1 i denna del föreslår Anna Kinberg Batra m.fl. (M, C, FP, KD) att riksdagen ska avslå regeringens förslag inom utgiftsområde 17 om att höja anslaget 1:1 Statens kulturråd med 1 250 000 kronor, anslaget 1:3 Skapande skola med 10 000 000 kronor, anslaget 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet med 20 000 000 kronor, anslaget 4:1 Statens konstråd med 750 000 kronor, anslaget 8:5 Forum för levande historia med 5 000 000 kronor, anslaget 13:1 Stöd till idrotten med 32 000 000 kronor och anslaget 14:1 Bidrag till folkbildningen med 45 000 000 kronor. Motionärerna avvisar också förslaget om att avsätta 30 000 000 kronor under ett nytt anslag 14:3 Särskilda insatser inom folkbildningen. I yrkande 16 avvisar motionärerna förslaget om att vidga Skapande skola-verksamheten till att även omfatta förskolan.

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2014/15:3085 yrkande 4 i denna del av Oscar Sjöstedt m.fl. att riksdagen ska avslå regeringens förslag inom utgiftsområde 17 om att höja anslaget 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet med 20 000 000 kronor, anslaget 4:1 Statens konstråd med 750 000 kronor, anslaget 8:5 Forum för levande historia med 5 000 000 kronor och anslaget 14:1 Bidrag till folkbildningen med 45 000 000 kronor. Partiet avvisar också förslaget om att avsätta 30 000 000 kronor under ett nytt anslag 14:3 Särskilda insatser inom folkbildningen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på den planerade satsningen på kulturverksamhet i miljonprogramsområden och anser att finansutskottet därmed bör tillstyrka förslagen om ökade anslag till Statens kulturråd och Statens konstråd.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det ska vara en del av varje barns liv och vardag i förskolan att ta del av kultur och att själv uttrycka sig genom eget skapande. Utskottet välkomnar därmed regeringens förslag att anslaget till Skapande skola ska ökas med 10 miljoner kronor och verksamheten vidgas till att också omfatta förskolan.

Utskottet anser att anslaget 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet bör ökas med 20 miljoner kronor så att man kan ta till vara erfarenheterna av kultursamverkansmodellen och fortsätta att utveckla den och samtidigt skapa utrymme för att ge Kungl. biblioteket i uppdrag att bl.a. ta fram en nationell biblioteksstrategi.

Mot bakgrund av den senaste tidens utveckling med ökat hot mot olika trossamfund bör stödet till trossamfunden ökas för utökad säkerhetsarbete. I detta sammanhang bör man också se betydelsen av ytterligare medel till Forum för levande historia för en stor utbildningsinsats i syfte att bidra till att skapa ett jämlikt samhälle präglat av respekt för alla människors lika värde och rättigheter och till att främja demokratin.

Utskottet delar regeringens uppfattning att det är angeläget att skapa goda förutsättningar för personer som fått uppehållstillstånd i Sverige att bli delak-

tiga i det svenska samhället. Ett engagemang i idrottsverksamhet kan underlätta detta. Därmed bör finansutskottet även biträda förslaget om ökat stöd till idrotten. Också regeringens förslag om ett nytt anslag för särskilda insatser inom folkbildningen bör stödjas då det syftar till att stärka kunskaper i svenska och om samhället och främja deltagande i samhällslivet för asylsökande och personer som fått uppehållstillstånd men som fortfarande bor kvar på anläggningsboenden.

Ett ökat antal utbildningsplatser i folkhögskolans allmänna kurs möjliggör för fler personer som haft svårigheter i det reguljära utbildningssystemet att få gymnasiekompetens. Detta är en angelägen del i ett kunskapslyft.

Utskottet anser vidare att de begärda bemyndigandena bör lämnas.

Sammanfattningsvis anser utskottet regeringens förslag välmotiverade och anser därmed att finansutskottet bör tillstyrka de föreslagna anslagsförändringarna för utgiftsområde 17 (förslagspunkt 54 i propositionen), godkänna den föreslagna användningen av anslaget 1:3 Skapande skola (förslagspunkt 33 i propositionen) och de begärda bemyndigandena (förslagspunkterna 34–36 i propositionen) samt avslå motionerna 2014/15:3085 (SD) yrkande 4 i här aktuella delar och 2014/15:3089 (M, C, FP, KD) yrkande 1 i här aktuella delar samt yrkande 16.

Därutöver anser utskottet att finansutskottet bör tillstyrka förslaget till utskottsinitiativ från Socialdemokraternas, Miljöpartiets och Vänsterpartiets ledamöter i finansutskottet om att öka anslaget 13:6 Insatser för den ideella sektorn med 200 000 000 kronor och därmed även höja utgiftsramen för utgiftsområde 17 med motsvarande belopp utöver vad regeringen föreslagit, dvs. till 13 136 347 000 kronor.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att man inom Regeringskansliet (Finansdepartementet) har tagit fram en promemoria om skattefrihet för ideell secondhandförsäljning. I promemorian föreslås att skattefriheten för allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds försäljning av skänkta begagnade varor som finansieringskälla för det ideella arbetet ska förtydligas. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

Utskottet delar initiativtagarnas uppfattning att något behöver göras redan för innevarande år för att förhindra att den hjälpverksamhet som finansieras med överskott från secondhandförsäljningen riskerar att inskränkas.

Stockholm den 26 maj 2015

På kulturutskottets vägnar

Per Bill

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Bill (M), Gunilla Carlsson (S), Peter Johnsson (S), Cecilia Magnusson (M), Agneta Gille (S), Aron Emilsson (SD), Saila Quicklund (M), Björn Wiechel (S), Per Lodenius (C), Niclas Malmberg (MP), Isabella Hökmark (M), Anna Wallentheim (S), Bengt Eliasson (FP), Rossana Dinamarca (V), Lars-Axel Nordell (KD), Azadeh Rojhan Gustafsson (S) och Cassandra Sundin (SD).

Avvikande meningar

1. Anslagsändringar inom utgiftsområde 17 (M, C, FP, KD)

Per Bill (M), Cecilia Magnusson (M), Saila Quicklund (M), Per Lode-
nius (C), Isabella Hökmark (M), Bengt Eliasson (FP) och Lars-Axel
Nordell (KD) anför:

Ordning och reda i ekonomin och en politik för fler i arbete är det som bygger Sverige starkt. Det är kärnan i Alliansens riktlinjer för den ekonomiska politiken. Sverige har klarat den utdragna lågkonjunkturen bättre än många jämförbara länder, och vi ser nu en allt bredare återhämtning av den svenska ekonomin. Det behövs dock ett fortsatt fokus på ansvarsfull ekonomisk politik och strukturellt riktiga reformer för att värna återhämtningen och skapa fler varaktiga jobb och högre tillväxt. När vi är många som jobbar hjälps vi åt att skapa mer resurser till det som är gemensamt.

Inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid kan vi konstatera att regeringen tillför ett antal miljoner i ökade anslag men samtidigt höjer skatter för idrott och kulturnära verksamheter med miljarder. Av de föreslagna höjda skatterna återförs endast en mindre del i form av ökade anslag till folkbildningen, idrotten och kulturen. Skattehöjningarna slår hårt mot dessa sektorer och drabbar framför allt barns och ungas idrott och fritid samt försämrar ungas möjlighet att få ett arbete.

Vi anser att den budget för 2015 som riksdagen beslutat i stort bör ligga fast. Finansutskottet bör därmed avstyrka förslagen om ytterligare medel till anslagen 1:1 Statens kulturråd, 1:3 Skapande skola, 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet, 4:1 Statens konstråd, 8:5 Forum för levande historia, 13:1 Stöd till idrotten, 14:1 Bidrag till folkbildningen och förslaget om ett nytt anslag 14:3 Särskilda insatser inom folkbildningen. Vidare bör förslaget om ändrad användning av anslaget 1:3 Skapande skola avstyrkas.

Vi anser dock att finansutskottet bör tillstyrka att anslaget 9:2 Stöd till trossamfund ökas med 7 000 000 kronor för att höja säkerheten hos Sveriges trossamfund. Vi har heller inget att invända mot de föreslagna bemyndigandena.

Det är positivt att regeringen lyssnat till Alliansen när det gäller förändringarna för den ideella sektorn och nu är beredda att kompensera denna viktiga sektor för effekterna av Skatteverkets ställningstagande i september 2014 att secondhandverksamheter inte längre ska vara momsbefriade. Vi anser därmed att 200 000 000 kronor bör tillföras anslaget 13:6 Insatser för den ideella sektorn och att utgiftsramen för utgiftsområde 17 bör ökas med 207 000 000 kronor för att täcka dels detta, dels 7 000 000 kronor till stöd till trossamfunden.

Sammanfattningsvis bör finansutskottet tillstyrka motion 2014/15:3089 (M, C, FP, KD) yrkande 1 i här aktuella delar och yrkande 16 samt tillstyrka utskottsinitiativet i finansutskottet om att tillföra anslaget 13:6 Insatser för den

ideella sektorn 200 000 000 kronor och tillstyrka att utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid fastställs till 12 992 347 000 kronor för 2015. Det innebär även att finansutskottet bör tillstyrka proposition 2014/15:99 yrkandena 34–36, delvis tillstyrka yrkande 54 i här aktuella delar och avstyrka proposition 2014/15:99 yrkande 33 samt motion 2014/15:3085 (SD) yrkande 4 i här aktuella delar.

2. Anslagsändringar inom utgiftsområde 17 (SD)

Aron Emilsson (SD) och Cassandra Sundin (SD) anför:

Sverigedemokraterna ifrågasätter ett flertal av de skattehöjningar och utgiftsökningar som regeringen föreslår. Inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid avvisar vi förslaget om att höja anslagen 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet, 4:1 Statens konstråd, 8:5 Forum för levande historia och 14:1 Bidrag till folkbildningen. Vi säger också nej till att avsätta medel till ett nytt anslag 14:3 Särskilda insatser inom folkbildningen.

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka förslaget till utskottsinitiativ och därmed öka anslaget 13:6 Insatser för den ideella sektorn med 200 000 000 kronor. Vi delar initiativtagarnas uppfattning att något behöver göras redan för innevarande år för att förhindra att den hjälpverksamhet som finansieras med överskott från secondhandförsäljningen riskerar att inskränkas.

Sammanfattningsvis anser vi att finansutskottet bör tillstyrka motion 2014/15:3085 (SD) yrkande 4 i här aktuella delar, tillstyrka utskottsinitiativet i finansutskottet om att tillföra anslaget 13:6 Insatser för den ideella sektorn 200 000 000 kronor och tillstyrka att utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och idrott fastställs till 13 035 597 000 kronor för 2015. Det innebär även att finansutskottet bör tillstyrka proposition 2014/15:99 yrkandena 33–36, delvis tillstyrka yrkande 54 i de aktuella delarna och avstyrka motion 2014/15:3089 (M, C, FP, KD) yrkande 1 i aktuella delar och yrkande 16.